DISQUISITIONUM MEDICARUM,

DE

FEBRIBUS,

PRIMA.

QUAM,

Divino assistente Numine,

SUB PRÆSIDIO

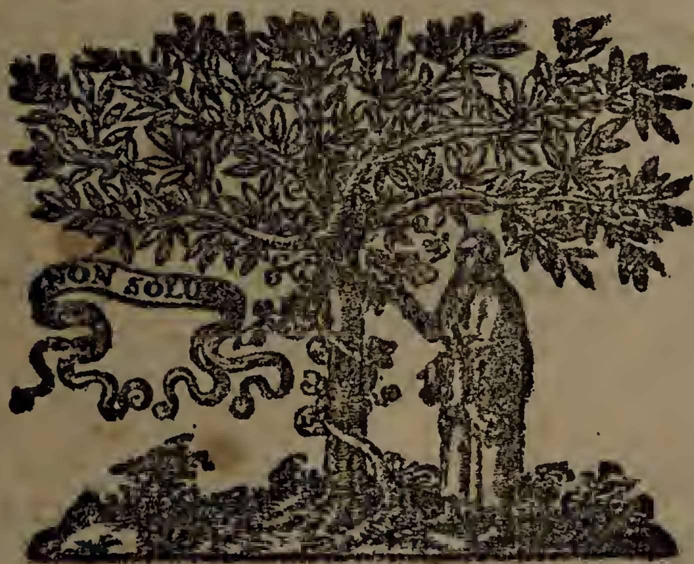
Clarissimi, Doctissimique Viri,

D. FRANCISCI DELEBOE, SYLVII,
Medicinæ Practicæ in Inclytâ Lugduno-Batavâ
Academiâ Professoris,

Exercitii gratiâ tutabitur

LUDOVICUS GOCLENIUS, Cassellano-Hassus.

Ad diem 9. Iulii, loco horisque solitis.

LUGDUNI BATAVORUM,
Apud JOHANNEM ELSEVIRIUM,
Academ. Typograph.
cIↄ Iↄc LXI.

VIRO

Excellentissimo, Experientissimo

D. THEODORO CHRISTOPHORO GOCLENIO, Med. Doct. Archiatro Hassiaco primario ac Seniori,

Parenti suo filiali amore nunquam non prosequendo,

Hanc Disputationem Medicam in debiti amoris ac obedientiæ signum, consecrat.

LUDOVICUS GOCLENIUS.

Respond.

DISQUISITIONUM MEDICARUM,

DE

FEBRIBUS,

PRIMA.

Thesis I.

Poſtquam non deſunt, qui Authorem aliquem Antiquum aut Neotericum pro Dictatore venditant in Scientiâ Phyſicâ & Arte Medicâ condendâ; quin, ut tacitè Dictaturam illam in ſe derivent, Tyronibus, cæteriſque Diſciplinarum rudibus Laudatum Authorem à Se ſolis plenè intelligi atque explicari poſſe Auditoribus ſuis inculcant, & incautis perſuadere conantur: Ne Juventuti rerum adhuc imperitæ fucus fiat, ſciendum, *Per ſolam Experientiam omnibus patentem comparatum, determinatumque omni ævo, quicquid hactenus boni, certique habemus in Medicinâ*, (quod de Naturalium rerum ſcientiâ itidem probare, ſi hîc locus eſſet, non foret difficile:) Neutram proinde ab ullius quantivis etiam Hominis arbitrio pendere concludimus, ac idcircò, Nihil æquè ridiculum, imò Diſciplinarum Cultoribus noxium excogitari poſſe ſtatuimus, quàm ſi ab ullius Priſci aut Recentioris Scriptoris Dictaturâ & Placitis Artem Medicam deducendam quis aſſeveret, atque ſic ab ulteriori Veritatis in multis adhucdum latitantis inveſtigatione puſillanimos deterreat, vel malitiosè abſtrahat.

II.

Spretis proinde affectatæ in Medicinâ Dictaturæ monſtris, non dubitabimus per Experientiam, Veterum in primâ utiliſſimæ Mortalibus Artis conſtitutione Magiſtram, progredi in Affectûs, præ cæteris omnibus Homini & familiaris, & moleſtiſſimi, & ob multifarium gravium Authorum de Ipſius Naturâ, Cauſis veris & Curatione diſſenſum admodum intricati, *Febris* puta, enucleatione.

III.

Sed nec verebimur noſtram de *Febribus* ſententiam, utpote ex ipsâ praxi petitam, licet à tritis, creditiſque paſſim Opinionibus in multis diſcrepantem, atque imprimis à quorundam Theoreticorum Doctorum Decretis plurimum recedentem, publico omnium ſubjicere examini, atque inimica æquè ac amica de Ipsâ experiri quorumvis Iudicia.

IV.

Subſecutoræ autem de Febrium Eſſentiâ Diſquiſitioni præmittemus, & fundamenti loco habebimus id, in quo, ſi non omnes, plerique ſaltem conveniunt Medici, non tam nomine tenus, quàm reverà & opere ipſo Practici.

V.

Quærenti namque, Quodnam ſit *Pathognomonicum*, adeoque *Febri Omni, Soli, ac Semper conveniens*, atque à Medicis apud Ægros obſervari ſolitum *ſignum*, idque aut ſimplex, aut complexum? Reſpondebunt in Ægrotorum examine accurato exercitati, ac proinde non tam ex libris ſuis, quàm ex praxi ſuâ loquentes Medici ad unum omnes, ſignum illud eſſe *Pulſum præter naturam Frequentiorem*; quippe quo præſente adeſſe, abſente autem Febrem abeſſe pronuntiant cuncti.

VI.

Pulſum dico *præter naturam frequentiorem*, cùm inſuper obſervetur & *Naturalis* & *Non-naturalis Pulſus Frequentior.*

VII.

Naturalem voco *Pulſum Frequentiorem*, qualem à Naturâ, hoc eſt, à naturali & peculiari corporis ſui conſtitutione, ſi cum aliis conferantur, habent aliqui, etiam Sani.

VIII.

Per *Non-naturalem Pulſum Frequentiorem* intelligo iſtum, qui propter aliquod in rebus non-naturalibus dictis patratum erratum à naturali deſciſcit, atque ipſo frequentior ad tempus exiſtit, abſque tamen ullâ notabili tunc ſimul apparente in corpore moleſtiâ, functioniſve læſione. Sic ad Aëris æſtum auctum, Corporis motum vehementiorem, Iram, Vigilias protractas, quò & nimiam Meditationem refero, Vini generoſi potum largiorem &c. Non rarò Pulſus excitatur ſolito frequentior: Qui, quoties ſublatis, ſedatiſve Cauſis enumeratis ad priſtinum redit ſtatum & raritatem conſue-

consuetam, nec aliam corpori affert aut post se relinquit noxam, non incommodè *Non-naturalis* nomine videtur indigari.

IX.

Pulsus verò *præter naturam frequentior* mihi censetur, qui ab errore quidem externo in memoratarum rerum non naturalium abusu commisso semper forsan ortus conjunctam vel mox subsequentem habet notabilem Corporis molestiam, doloremve, atque adeò Functionis alicujus ad Vitæ Naturalis beatitudinem requisitæ labefactationem.

X.

Præter quem Pulsum præter naturam frequentiorem, cùm aliud signum hactenus observatum sit & manifestatum nullum, quod Febri Omni, Soli, ac Semper competat & adsit, concludimus meritò id solum & unicum habendum pro Signo Febris Pathagnomonico.

XI.

Enimverò, quamvis plerisque Febribus comes sit *Vniversi Corporis Calor auctus* (in quo à Corde quaquaversum cum Sanguine propulso Febris Essentiam plerosque quærere aut ponere non ignoramus;) quoniam tamen is nec Omni, nec Soli, nec Semper competit Febri; eundem pro inseparabili & Pathognomico Ipsius Signo neutiquam putamus habendum.

XII.

Nam 1°. *Non Soli Febri* competit *Calor in Vniverso Corpore auctus*, cùm non raró in Maniacis, aliisque nullo modo Febrientibus deprehendatur Calor naturali auctior.

XIII.

Sed *nec* 2°. *Omni Febr* conjungitur *Calor auctus*; cùm nonnunquam occurrant & Suo, & Adstantium, & Ipsorum Medicorum calculo Febricitantes, quales hîc etiam in Nosocomio publico habuimus & examinandos stitimus Medicinæ Studiosis, in quibus nunquam, ne quidem per aliquot septimanas, imò menses observatus est in ullâ corporis parte, nedum universo corpore auctus calor vel ab Ipsis Ægris, vel à Nobis, aliisque Medicis, vel à cæteris Adstantibus; sed contrà Frigus perseverans, Ægrisque valdè molestum, & Adstantibus omni tempore manifestum.

XIV.

Nec obstat, quòd aliquis ex præjudicio contra proprium (si quo

vigebat) aliorumque, ac imprimis Ægrotantium sensum absurdè urserit, nec tamen probare potuerit, Calorem fuisse nihilominus in Ægrotorum, utpote Febricitantium, Corde tunc auctum; quod ipsum confutavit Experientia; pejus enim habuerunt semper Ægri ab assumptis medicamentis Refrigerantibus, meliùs verò à Calefacientibus, tum Spirituosis, tum Oleosis aromaticis.

XV.

Quin *nec 3. Febribus Semper comes adest Calor*; cùm circa Intermittentium initia plerumque affligat Ægros Frigus, idque non rarò ad horas plures durans, & tam grave, ut in ipso solo Vulgus totam Febrim constituat Intermittentem, à dicto frigore in Germaniâ denominatam, nec plerumque subsequentem valdè curet Calorem, utpote non semper æquè ac Frigus molestum, aut tandiu permanentem; idque contra erroneam quorundum Opinionem, qui ex præjudicio suo fingunt, & credulis inculcant, non tantùm aliquando, verùm semper quadruplo diutiùs infestari Febrientes à Calore, quàm à Frigore. Falsi tamen Ipsos arguit Experientia quotidiana, uti sæpenumerò ad fucum omnem tollendum & Juventutem à falsis præjudiciis liberandam, vel adversus ipsa muniendam ex ingenuâ & simplici Ægrorum narratione & propriâ singulorum Medicinæ Tyronum, quibus libebat, observatione contrarium evicimus in Nosocomio Academico.

XVI.

Postquam igitur ex superadictis Unicuique Sensibus suis externis sanè utenti constare potest, non Calorem in Corporis partibus interioribus, exterioribusve auctiorem observatum, sed Pulsum præternaturam Frequentiorem, signum esse Febris omnis Pathognomonicum & Demonstrativum; quò vera Febrium omnium Essentia, hinc & Differentiæ, faciliùs eliciantur & manifestentur, in prædicti Pulsûs Causas veras sedulò inquirendum nemo non videt. Ut autem exactiùs, pressiùs, distinctiùsque nostra procedat investigatio, Pulsûs naturalis partes, earundemque Causas adæquatas priùs venabimur.

XVII.

Enimverò per *Pulsum* intelligimus *geminum Cordis Ventriculorum & Arteriarum Motum, Dilatatione sive Expansione, ac reciprocâ Contractione sive Constrictione constantem*: De quo cùm apud omnes convenire

venire putem, non est, quòd in illo probando, explicandove aliquid temporis teramus.

XVIII.

Occurrit tamen mox in limine Difficultas & Controversia nobilis, eaque non contemnenda, postquam duo præclara hujus ævi Lumina, *Guilielmum Harvejum Anglum, ac Renatum Cartesium Gallum* exercuit; nec prætereunda, quin potiùs solvenda, diluendaque, postquam ad Verarum Cujusvis Pulsûs Causarum inventionem, ac Medicinam ex arte faciendam lucem est allatura insignem.

XIX.

Docuit autem *Harvejus*, Medicorum, utpote sensilium Philosophorum, sequutus morem ac Sensuum externorum testimonium, *Arterias Dilatari, quando Cordis contrahuntur Ventriculi*; & vice versâ, *Contrahi* easdem *Arterias, quando Dilatantur Cordis Ventriculi.*

XX.

Cartesius verò, Mechanicæ suæ legibus, quàm Sensibus suis externis magis fidens, suspicatus est & opinatus, *Dilatari simul*, & *Contrahi simul Cordis Ventriculos & Arterias.*

XXI.

Ego, qui in rebus sensilibus, ac proinde Sensu externo duntaxat dignoscendis, dijudicandisque minimè puto Sensibus diffidendum, verùm (quod ad Experientiam ritè faciendam semper requiritur) post adhibitam omnem cautelam necessariam Ipsis omninò censeo fidendum; quoniam institutâ ad Veritatem hanc nudam cognoscendam, ipsamq; ab omni fuco vindicandam, in brutorum vivorum sectionibus observatione multiplici perpetuò Veracem comperi *Harvejum*, etiam nunc in Ipsius persto Sententiâ.

XXII.

Binos autem fideles, ac omni exceptione majores hujus Veritatis profero Testes, *Visum* & *Tactum.*

XXIII.

Visûs namque constanti testimonio constat 1°. Dilatari, pulsareque Arterias, quoties Contrahuntur & Coarctantur Cordis Ventriculi. 2°. Effundi è Cordis Ventriculis Sanguinem in eorundem Contractione.

XXIV.

Cùm autem ab effuso è Cordis Ventriculis in Arterias Sanguine Ipsas Dilatari nobiscum sentiat *Cartesius*, nolens volens accessisset

ſiſſet nobis, ſi debitam ſuis Senſibus tribuiſſet fidem, ſi ſuum duntaxat ſuæ indulſiſſet Mechanicæ: quæ præterea, ſi rectè conſideretur, ſtare poteſt ac conſtare cum noſtrâ Sententiâ, uti ex ſequentibus patebit.

XXV.

Tactûs autem teſtimonio liquet in Cordis Ventriculos circa mucronem diſſectos immiſſum digitum ſenſibiliter comprimi, ſanguinem ſimul effundi, quoties Contrahuntur prædicti Ventriculi; concurrente tunc ſimul Arteriarum Dilatatione per admotam Ipſis manum itidem Tactu dignoſcibili.

XXVI.

Senſuum ergo binorum, *Viſûs* & *Tactûs* ampliſſimo teſtimonio, quemadmodum Mihi, Aliiſque quàm plurimis, ſic & Cuivis Veritatem unicè ſectanti & à præjudiciis libero experimentum ſimile facturo liquidò poterit conſtare, *Dilatari Arterias, quando*, imò uti mox oſtendetur, *quoniam Contrahuntur Cordis Ventriculi*; quod erat probandum.

XXVII.

Quid obſtat autem, quo minus hâc occaſione datâ Omnes Medicinæ ſtudioſos fideliter ac ſeriò de aureâ, & maximi in Arte Medicâ, quin & Phyſicâ Scientiâ momenti, ac ſemper & ubique obſervandâ Regulâ informemus, *Nihil* ſcilicet *in Medicinâ vel Naturalium rerum Cognitione admittendum pro Vero, niſi quod Verum eſſe oſtenderit aut confirmarit per Senſus externos Experientia?*

XXVIII.

Quicquid enim Ingenium etiam ſubtiliſſimum & ſagaciſſimum excogitare poteſt humanæ Menti maximè probabile atque plauſibile, id omne, Artem Medicam ſi ſpectet, tantiſper Falſi ſuſpectum eſſe Prudentibus debet, donec id ipſum Verum eſſe, hoc eſt, tale, quale fingitur, in rebus ipſis actu obſervari manifeſtarit Veritatis Magiſtra Experientia.

XXIX.

Abſit autem, ut inter legitimos Medicorum Filios aliquis reperiatur tam ſocors, cui (repugnante licet cum Ægrotorum nonnunquam damno Experientiâ) ſuis, alieniſve adhærere lubeat figmentis ac Chimæris, quoniam malè ſanæ placuerunt Menti, aliquando & ſæpenumerò ſerò cum Medeâ exclamaturæ,

—*Video*

— *Video meliora, proboque;*
Deteriora sequor.

XXX.

Sed ad rem. Sublatâ difficultate superiori, proximum est, ut memoratorum *Motuum quatuor ad Pulsûs integritatem concurrentium Causæ veræ* ostendantur & adstruantur. Ut autem à *Cordis Ventriculorum Dilatatione*, sive expansione faciamus initium, non possumus Veterum ac Recentiorum plerorunque silentio præterire Opinionem, quâ *Cordi Facultas* quædam tribuitur, *quæ ventriculos ejus dilatet, quò impleantur.*

XXXI.

Verùm enim verò, cùm ab Iisdem nullâ demonstrentur Instrumenta, quorum ope, nullus explicetur Modus, quo velint perfici hanc Ventriculorum Cordis à Facultate Pulsificâ Dilatationem; factum est, ut Viri ad libertatem nati & uni Veritati addicti in dubium vocarint hanc decantatam plurimorum Facultatem, censuerintque licere sibi negare impunè, quod gratis esset affirmatum à tam multis, probatum verò hactenus à nemine.

XXXII.

Quinimò Experientiam in auxilium hîc advocantes nonnulli, ut latentem adhuc manifestarent Veritatem, omnia, quæ circa Cordis Ventriculorum Dilatationem contingunt, accuratiùs & distinctiùs observarunt, eademque solo Sensuum externorum testimonio uti dignoverunt & compererunt, sic ab aliis quoque dignoscenda & determinanda existimarunt.

XXXIII.

Horum Ego etiam vestigia premens, observavi 1°. Contrahi & coarctari adnatas utrique Cordis Ventriculo Auriculas priusquàm Dilatentur, expandanturque Ipsi Cordis Ventriculi. 2°. Propelli Auricularum dictâ Contractione Sanguinem in Cordis Ventriculos. 3°. Sanguinem in Cordis Ventriculos propulsum mox ibidem magis, magisque Incalescere atque Rarefieri.

XXXIV.

Unde partim à Sanguinis in Ventriculos propulsi copiâ, partim ab ejusdem incensi & rarefacti tumore distendi, expandi & dilatari Cordis Ventriculos concludimus.

XXXV.

Conclusionem hanc nostram tritâ & passim obviâ confirmamus

Experientiâ, quâ cuivis poteſt conſtare Liquores quoſvis, viſcidiores imprimis, quoties ad Ignem incaleſcunt, toties ſimul turgere, atque rarefactos ampliorem, quàm priùs, locum, quo contineantur, requirere, ac idcircò continuato fervore tandem quâ datâ portâ ruere atque erumpere, ſibique non rarò viam vi parare.

XXXVI.

Similem Sanguini mutationem in Cordis Ventriculis obvenire poſſe nemo dubitabit, cui per Experientiam perſpicua eſt Sanguinis ſponte grumeſcentis viſciditas & inflammabilitas; cui per ſenſum cognitus eſt connatus Cordi Ignis.

XXXVII.

Quinimò ſimilem Sanguini mutationem in Cordis Ventriculis actu obvenire nemo dubitabit, cui per Laudatam Experientiam innotuit Sanguinem in memoratis Ventriculis fieri fervidiorem, floridiorem, rapidiorem; qualem aperta promit Arteria, minùs Vena.

XXXVIII.

Hujus autem Veritatis multiplicis Teſtes produco *Viſum* & *Caloris ſenſum*; à quibus haurit & mutuatur Mens, quicquid de hac re ſolidè cupit deductum.

XXXIX.

Intenſo namque in Cordis Ventriculos digito, quàm in ullâ aliâ Corporis parte major ſentitur ibi Calor, individua & propria Ignis Qualitas, eaque Senſui ſemper manifeſta, quando Ignis exiſtit liber & in ſuum agens pabulum; quo compedibus ligato nullus quoque apparet Senſui Calor: quod, experimentum, præter ſimilia plura, Illos vellem obſervare, qui in rerum Naturalium Cauſas inquirunt ſolicitè.

XL.

A Sanguine ergò *in Cordis Ventriculos* ex annexis Auriculis *protenſo*, *ibidemque* à Cordis Igne Innato (ſed mediante Efferveſcentiâ perpetuatâ conſervato;) à Sanguine, inquam, ibi *accenſo & rarefacto*, utpote Cauſis & præſentibus, & effectui deſiderato producendo ſufficientibus *deducendam puto Ventriculorum Cordis Expanſionem & Dilatationem*: quod erat probandum.

XLI.

Non minùs in *Cordis Ventriculorum Contractionis & Coarctationis*, quàm in eorundem Dilatationis *Cauſis veris, certiſque* aſſignandis labo-

laborarunt Authores Ingeniosi. Nam, ut alios nunc omittam, *Mathematicus insignis & Philosophus industrius*, jamque aliquoties citatus *Renatus Cartesius*, Mechanicæ suæ legibus intentus *Sanguinis* in Cordis Ventriculis magis, magisque rarefacti, ac sponte in Arterias exitum quærentis *Eruptionem*, *Causam* esse *Ipsorum Collapsûs censuit.*

XLII.

Cui quamvis haud invitus concesserim, quod verum esse superiùs docui per Experientiam, Sanguinem continuatâ sui rarefactione, quando ampliùs distendi nequeunt Cordis Ventriculorum parietes, tandem sponte erupturum in Arterias; non putem tamen hominem præjudiciis vacuum & ad omnia, quæ circa Cordis Ventriculorum Coarctationem occurrunt observanda, attendentem, facile in hâc unâ acquieturum Causâ, quin potiùs aliam insuper, ac quidem validiorem agniturum & admissurum.

XLIII.

Non sufficere namque, non tantùm ad tantam, quantam sensibus observare quivis potest, sed vel ad minimam Ventriculorum Cordis Coarctationem Sanguinis sensim ampliùs rarescentis Eruptionem vel inde patet, quòd illa duntaxat Sanguinis pars erumpat, quæ Ventriculorum ad summum expansorum cavitate ampliùs nequit contineri: reliquum autem, si nihil adsit, quod ipsum expellat, cùm ipsi continendo sufficiens sit spatium, nulla causa est, cur simul erumpat, ut nec proinde, cur concidant, collabantur & coarctentur Cordis Ventriculi.

XLIV.

In totum autem evertere videtur illum Cordis Ventriculorum Collapsum spontaneum Sanguis, non blandè erumpens, ast in Arterias vi effusus & protrusus: atque imprimis potens Parenchymatis Cordis è corpore vivo exsecti Contractio aliquandiu permanens, nullo tunc Sanguine, qui erumpat, præsente.

XLV.

Quapropter ut vera Coarctationis Cordis Ventriculorum Causa innotescat, velim Omnes Veritatis Sectatores, seposito tantisper omni præjudicio, sequentia unicuique per Experientiam observabilia sedulò perpendere; & 1°. quidem Cordis Parenchyma Musculosum, & in plures Musculos coctione diutinâ resolvendum. 2°. Idem Cordis Parenchyma in ventriculorum

Coarctatione non laxius, quod in Collapsu fieri deberet, ast firmius & durius, qualis Musculorum contractorum apparet substantia. 3°. Mucronis in Ventriculorum Coarctatione versus Basin accessum; cujus contrarium in Collapsu deberet contingere. 4°. Dissecto circa mucronem Corde, Digiti in Ventriculum intrusi in Ventriculorum Coarctatione notabilem Compressionem. 5°. Sanguinis ex prædicto vulnere in Ventriculorum Coarctatione, non blandam, sed fortem Expressionem & Effusionem. 6°. Cordis & Arteriarum Pulsum, non tantùm ad omnes, etiam leviores, Animi Affectus alteratum, sed & pro Voluntatis imperio mutabilem. 7°. denique Vehementem Cordis in sui Palpitatione Quassationem, non tantùm Visu & Tactu, verùm Auditu quoque in remotiore licet loco observabilem, & Costas subinde perfringentem.

XLVI.

Hæc & similia in Cordis Ventriculorum Coarctatione observabilia si quis Mente sanâ expenderit, non putem Ipsum tantos, tamque mirabiles motus à solâ Sanguinis rarescentis Eruptione ampliùs deducturum, quin potiùs illos proprio in Cordis parenchymate constituendo *Motui*, eique *Animali* mecum attributurum; à quo omnium allegatarum Mutationum ratio facilè poterit deduci, atque explicari.

XLVII.

Mihi ergò *Coarctatio Ventriculorum Cordis à Contractione Parenchymatis Ipsius animali ortum ducere videtur*, modo planè eodem, quo & cæteri moventur totius Corporis Musculi; nisi quòd in Cordis motu, ob continuam à rarefacto & Cordis parietes explicante Sanguine factam irritationem, continua itidem sive alternans & reciproca instituitur ejusdem Contractio: quod similiter in aliis quoque Musculis contingere quotidiana docet Experientia, nî à Voluntate firmiore subinde contra irritationes externas opponatur motus contrarius: quod non æquè facilè fieri potest, ubi Causa interna existit gravis.

XLVIII.

Adde quòd reverà Musculi omnes continuò ad sui vergant Contractionem; nec illa, nisi ab opposito, id est, partem in contrarium situm movente & itidem perpetuò Contracto impediantur Musculo. Sic Musculi brachium flectentes continuò moventur à Spiritibus Animalibus & Contrahuntur, ipsorumque Contra-

ctionem.

ctionem sequitur Brachii Flexio; nî à Musculis oppositis potentiùs agentibus extendatur idem Brachium, aut ab utrisque æqualiter agentibus servetur ipsum in æquilibrio & quodam rigore: quo simul impeditur flectentium Musculorum operatio & plena Contractio.

XLIX.

Hoc effatum meum si cui videatur paradoxon, aut minus vero simile, jubebo Ipsum Experientiam consulere, atque ad partis alicujus, Oris puta, ex oppositi Musculi paralysi ortam Torturam attendere. Fit enim illa ob Musculi sani naturalem & continuam Contractionem; quæ cùm ab opposito Musculo paralytico non impediatur, nec cohibeatur, videtur Convelli Musculus sanus.

L.

Pari ratione Cordis Musculi oppositis destituti continuò manerent Contracti, nî à Sanguine in Ipsius Ventriculos propulso, & ibidem ab interno Igne rarefacto expanderetur Ipsius parenchyma: quæ Ventriculorum expansio postquam eousque progressa est, ut incommoda sit Sentientibus Cordis partibus, excitatur Facultas ejusdem Animalis, quæ Spirituum Animalium ope insurgit, & Musculosum Cordis parenchyma Contrahit: hoc dum fit, Coarctatur simul Ventriculorum Ipsius Cavitas, & in Arterias expellitur contentus, rarefactusque in Ipsis Sanguis; quod erat probandum.

LI.

Atque hanc putamus Veram Contractionis Cordis, Coarctationisque Ipsius Ventriculorum Causam, Mechanicæ legibus convenientissimam.

LII.

Quemadmodum autem Cordis Ventriculorum Expansionem à Sanguine ex Auriculis in Ipsôs delato, hinc ab Interno Cordis Igne magis, magisque rarefacto deduximus; sic *Arteriarum Dilatationem Sanguini eidem in continuatâ sui rarefactione sponte Erupturo; ob excitatam verò ab Ipso validam Cordis Contractionem, Ventriculorumque Ipsius Contractionem in Arterias vi Propulso adscribimus.*

LIII.

Frustrà namque censent aliqui *Impleri sanguine Arterias, quia Dilatantur*; postquam desunt perficiendæ illi Dilatationi necessaria Instrumenta.

LIV.

Dilatantur verò reverà *Arteriæ, quia Implentur*; adſunt enim præſtò jam enumerata ad Impletionem illam abſolvendam requiſita omnia; uti hæc manifeſta fient unicuique in Brutorum viventium ſectionibus Experientiam ſedulò conſulenti.

LV.

In Arteriarum Sanguine turgentium Contractionis Cauſis veris adinveniendis, confirmandiſque major nos urget Difficultas: neque enim hîc fingere licet Sanguinem ex Arteriis, uti è Cordis Ventriculis, ſponte erumpentem illarum Coarctationi anſam præbere: Sed nec Arteriis Animalem Motum, qualem Cordi adſcripſimus, cùm muſculoſa non ſit Earum ſubſtantia, tribuere licet.

LVI.

Naturalem tamen *Motum*, per *Fibras* Ipſarum *transverſas* & annulares perficiendum, *Arteriis concedere* nil vetat: Naturalem, inquam, qualem in Inteſtinis Motu periſtaltico manifeſtè ob grandius Ipſorum corpus conſtrictis obſervamus.

LVII.

Utrumque autem hunc *Inteſtinorum* & *Arteriarum*, & aliàs omnem *in Vaſorum Conſtrictione* fieri ſolitum *Naturalem Motum*, non minùs, quàm Animalem, *à Spiritibus Animalibus Fibras Ipſorum replentibus deducendum* ſuſpicor & tantum non opinor.

LVIII.

Implantantur autem paſſim in Arterias Nervi, deſideratos illos ſpiritus ad ipſas deferentes; uti unumquemque id docere poterit Autopſia Anatomica.

F I N I S.

I.

Quicquid Medico Ægros ritè curaturo agenda monstrat & indicat, id omne usitato Indicantis *nomine venit apud rerum & operum, quàm verborum & captiuncularum magis accuratos observatores Practicos; quorum ore teritur solemne, utile ac verissimum Præceptum*, A juvantibus & Nocentibus sumi potissimam in faciendâ Medicinâ Indicationem; *quam dum insulsè rident, aut imprudenter negligunt quidam scioli, destruunt non rarò Ægros, ad quos sanandos erant vocati.*

II.

Quisquis pro Venenis habet, atque diffamat Purgantia Medicamenta, is quid Venenum, quid Purgans sit, planè ignorat.

III.

Ex qualibet Plantâ, Vite *puta; quin ex solo ejus Fructu*, Uvâ *recenti, vel passâ; aut expresso è fructu Liquore*, Musto; *aut secretâ per Fermentationem puriore ejus parte*, Vino; *aut subsidentibus duntaxat ejusdem Vini* Fæcibus; *aut accrescente*

tan-

tantùm Vaſorum parietibus Recremento ſalino, Tartari *nomine vulgò noto ; Arte poſſunt, & unius quidem Ignis ope omnis generis parari Medicamenta, & alia : quippe*

Ex Omnibus Omnia.

